

Aan: Bestuurlijke portefeuillehouders PG van de gemeenten in
Gelderland-Midden

Datum: 02 januari 2023
Kenmerk: 230201-0070

Onderwerp Stand van zaken uitvoeringsdruk en genomen maatregelen
 in de jeugdgezondheidszorg

Geachte portefeuillehouders PG,

In deze brief geven wij u een tussentijdse terugkoppeling over de uitvoeringsdruk in de jeugdgezondheidszorg (JGZ) in Gelderland-Midden.

Inleiding

We bieden als Jeugdgezondheidszorg (JGZ) preventieve zorg aan alle kinderen. We voeren de gemeentelijke basistaken van de Wet Publieke Gezondheid uit. Daarnaast voeren we op verzoek van gemeenten extra zorg en interventies uit voor risicodoelgroepen, om vroegtijdig de gezondheids- en/of ontwikkelingssituatie van een kind te verbeteren.

Meer uitleg over de JGZ vindt u [hier](#).

Op dit moment is landelijk sprake van grote personeelskrapte. Dit heeft binnen de JGZ geleid tot een stijging van het aantal openstaande vacatures en minder beschikbare capaciteit van jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen. Daarnaast zien we een verhoogde en complexere zorgvraag ten gevolge van onder andere Covid-19 en een toename van het aantal vluchtelingen.

De personeelskrapte, een verhoogde complexere en veranderde zorgvraag, geven een verhoogde werkdruk. Zie de informatiebrief d.d. 18 juli 2022 'Uitvoeringsdruk in de jeugdgezondheidszorg'. Dit totaal heeft geleid tot een hoger dan gebruikelijk ziekteverzuim.

We hebben in juni 2022 de conclusie moeten trekken dat de JGZ niet meer volledig uit te voeren is. We hebben hier op ingespeeld door het treffen van tijdelijke afschalingsmaatregelen. Daarbij hebben wij de focus gelegd op het continueren van de basiszorg en op de zorg voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen.

Met deze brief geven wij de 15 gemeenten Gelderland Midden inzicht in de stand van zaken ten aanzien van de - afschalingsmaatregelen. Vervolgens nemen we u mee in de ontwikkelingen om de JGZ toekomstbestendig te maken, waarmee we afschalingsmaatregelen in de toekomst willen voorkomen.

GGD Gelderland-Midden is onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Ondersteuning en activiteiten 0-4 jarigen vanaf januari 2023

Het grootste knelpunt om de zorg voor de 0-4 jarigen uit te voeren, kwam door het tekort aan jeugdverpleegkundigen. In de afgelopen periode zijn (voorlopig) voldoende verpleegkundigen aangenomen. Zij ronden in februari 2023 de inwerkperiode en opleiding taakherschikking af. Hierna zijn zij volledig inzetbaar.

Onderstaande activiteiten worden daarom weer (volledig) opgepakt in het 1^e kwartaal van 2023:

- Telefonische vragenlijn 0-4;
- Huisbezoeken (face to face) voor alle kinderen 2 weken na de geboorte;
- Voorlichtingsbijeenkomsten en niet-kind-gebonden overleggen;
- Lokaal aanbod (onder andere extra zorg voor risicodoelgroepen);
- Uitbreiding prenataal huisbezoek.

We behouden onderstaande afschalingsmaatregel tot en met juli 2023, zoals eerder afgestemd:

- Het samenvoegen van 2 contactmomenten (3 jaar en 3,9 jaar) bij 70% van de kinderen (met een normale groei en ontwikkeling) naar 1 contactmoment bij 3½ jaar.

Ondersteuning en activiteiten 4-18 jarigen in 2023

Het grootste knelpunt om de zorg voor de 4-18 jarigen uit te voeren, kwam door het tekort aan jeugdartsen.

De vacatureruimte van de jeugdartsen 4-18 leek vervuld. Echter is de zorgvraag gestegen en is er een toenemende vraag aan jeugdartsen. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- Toename van het aantal vluchtelingen voor de Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) (verdubbeling van het aantal op 14 locaties);
- Toegenomen vraag naar psychosociale zorg en school/ziekteverzuim bij jongeren;
- Langdurige uitval door ziekte bij de jeugdartsen 4-18.

De formatie van jeugdartsen is hierdoor niet passend. Hierom blijven we actief werven voor jeugdartsen voor 4-18 jarigen.

We handhaven onderstaande afschalingsmaatregelen voor het schooljaar 2022/2023:

- Tijdelijk inzetten van jeugdverpleegkundigen in plaats van artsen op scholen waar mogelijk.
- Onderstaande algemene onderzoeken vervallen:
 - Onderzoek 11-jarigen in het Speciaal Onderwijs;
 - Onderzoek 14-jarigen in het Voortgezet Speciaal Onderwijs;
 - Onderzoek 11-jarigen in het Speciaal Basisonderwijs;
 - Onderzoek leerlingen klas 4 Havo/VWO;
 - Onderzoeken van 18+ in het MBO.
- Onderstaande contactmomenten vervallen gedeeltelijk:
 - Klas 3 VMBO na digitale vragenlijst (kinderen met vragen of met zorgen worden wel gezien);
 - Entree onderzoeken Speciaal Onderwijs (ingekort);
 - Inzet zorgadviesteams op het Voortgezet Onderwijs;
 - Procedure en samenwerking met betrekking tot school/ziekteverzuim.
- Herverdeling van jeugdartsen als contactpersonen bij scholen.
- Verminderd deelnemen aan overleggen en geven van voorlichtingen.

De maatregelen 4-18 gelden het hele schooljaar 2022/2023, zoals afgesproken. Positief gevolg van de maatregel is dat er ruimte is voor het werven en inwerken van nieuwe medewerkers. Daarnaast weten scholen wat de huidige afspraken zijn en bieden we continuïteit.

Scholen en ketenpartners geven aan dat de maatregelen tot gevolg hebben dat er niet altijd vroegtijdig gehandeld wordt. Problemen worden daardoor later gesignaleerd en opgepakt.

Wat is er nodig voor de toekomst?

De huidige arbeidsmarkt en maatschappelijke ontwikkelingen vragen een Jeugdgezondheidszorg die wendbaar, flexibel en slagvaardig is, zodat we kunnen meebewegen in deze ontwikkelingen. JGZ Gelderland Midden is hier onvoldoende op ingericht.

Dit maakt het noodzakelijk de JGZ in de toekomst anders te organiseren. Het Project Toekomstbestendige JGZ moet leiden tot een advies hoe de JGZ toekomstbestendig kan worden ingericht in Gelderland Midden.

Stand van zaken ambtelijke werkgroep 'Toekomstbestendige JGZ'

Na het BOPG van 4 juli 2022 is er een gezamenlijke projectopdracht geformuleerd. Voor de bestuurlijke begeleiding van de opdracht is een voorportaal van 4 wethouders vanuit Overbetuwe, Renkum, Arnhem, Barneveld en de DPG aangesteld. Het doel van de werkgroep is om te komen tot een toekomstbestendige JGZ, die aansluit bij de maatschappelijke ontwikkelingen en de arbeidsmarkt voor 2024 en verder. De werkgroep kijkt hierbij naar de inhoud en de financiële consequenties.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Henk Bril', with a long horizontal stroke extending to the right.

Henk Bril,
Directeur VGGM / Publieke Gezondheid

i.a.a. DIV